

oucid, ucigându-și în același moment și visul de evadare în dragoste, care înseamnă viață. În general, rolurile sunt asumate corect de toți actorii, fie că fac parte din zona îngerilor muți, fie din cea a celor care cuvântă. Simona Mihăescu (*Ana*, logodnica puțin cam isterică) și Liliana Pană (*cântăreața* cu vino-ncoa) întruchipează feminitatea promițătoare de viață, fiind însă în situații diferite, cea dintâi nu „înger”, cea de-a doua tinde să fie, dar are o posibilitate de salvare, anulată de amorul celor doi colegi de suferință. Cam convențional Radu Zetu în rolul Patron.

Spectacolul de la Teatrul Mic are pe alocuri o poezie aparte, nu chiar aceea, destul de convențională, presupusă de însăși abordarea subiectului moarte. Privit global, el emoționează și îndeamnă la meditație un public nu întotdeauna deprins cu asemenea îndeletniciri.

Teatrul Mic – Colonia Îngerilor de Ștefan Caraman. Regia: Nona Ciobanu. Scenografie, light design, multimedia: Iulian Băltătescu. Mișcare scenică: Florin Fieroiu. Ilustrație muzicală, scenografie: Nona Ciobanu. Cu: Alexandru Repan (*Mihăiță*), Cristian Iacob (*Gavrilă*), Mitică Popescu (*Bătrânul*), Liliana Pană (*Fata*), Radu Zetu (*Patron*), Simona Mihăescu (*Ana*), Petre Moraru (*Vili*), Mihaela Rădescu (*Rafael*), Florentina Țilea (*Tânăra 1, Uriel*), Valentina Popa (*Tânăra 2, Selatiil*), Cristian Popa (*Tânărul 1, Gudiil*), Aurelian Călin (*Tânărul 2, Client*), Nicolae Praidă (*Client*), Wladimir Pesantez (*Varahil*).

„Triumful talentului”

Îmi voi reproșa mult timp faptul că nu am văzut la timp, adică la premieră, spectacolul lui Bocsárdi László cu *Don Juan* de Molière. Poate altul ar fi fost răspunsul meu atunci când sunt întrebat care cred că este cel mai bun spectacol al anului; deși nu renunț la ideea că *Unchiul Vanea/ Ványa Bácsi* al lui Andrei Șerban, de la Cluj, este acela. Dar dacă aș fi răspuns acum, după ce m-a făcut fericit câteva ore *Don Juan*, poate că aș fi spus, parafrazându-l pe Nichita Stănescu, cel mai bun spectacol sunt două și, dacă stăm să ne gândim mai bine, poate chiar patru. (El spunea „cel mai bun poet român sunt zece”.). Căci, dacă stăm să ne gândim mai bine, *Ványa Bácsi* stă alături de *Don Juan*, dar și de *Faust* al lui Silviu Purcărete, dar, poate, și alături de *Istoria comică a doctorului Faust* al lui Victor Ioan Frunză, pe care, de asemenea, l-am văzut cam târziu.

Cele două ore și jumătate cât a durat spectacolul lui Bocsárdi nu am încetat să mă încânt de frumusețea și claritatea acestei alcătuirii fragile și, din păcate, trecătoare, ca atâtea și atâtea alte frumuseți de pe scenele lumii. De claritatea ei, de echilibrul emanat de fiecare scenă, de fiecare personaj lucrat impecabil de actorii de la Ploiești, cei care creau lichidul amniotic (scuzați prețiozitatea metaforei, pe care însă mi-o asum) pentru cuplul de neuitat Marius Stănescu–Pálffy Tibor, adică *Don Juan Tenorio–Sganarelle*. Se poate, așadar – mi-am spus, împreună cu vecinul de scaun Doru Mareș – face teatru modern, pentru fani: postmodern, chiar cu texte clasice impecabil traduse (în cazul nostru de Alice Georgescu) și mai ales cu imaginație și talent mult peste medie rostite. Căci teatrul rămâne, finalmente, rostire, oricâte bălbăieli ar trece drept așa ceva în zilele noastre, ba chiar încântându-ne vreo seară.

Marius STĂNESCU și PÁLFFY Tibor

O construcție simplă la prima vedere, complexă la a doua și a treia, ca să nu mai vorbesc de următoarele, de un crem deschis, cu geometria unor uși abia sesizabile, la vedere, îți fixează atenția încă din prima clipă, după ce ți s-a dat voie să intri în sală. Căci asemenea altor dăți, spectatorul este ținut la ușă, aici, până când se instalează statuia Comandorului, probabil. Rareori am văzut un decor (autor: Bartha József) care să-ți creeze încă de la primul contact vizual cu el senzația aceea de intrare în ceva care ți se va dezvălui și pe care-l aștepti cu sufletul la gură. (Asta, desigur, dacă ai suflet, că de gură nu duce mai nimeni lipsă pe-aici pe la noi.) Ceea ce urmează este o construcție mai subtilă, urmărită pas cu pas și cuvânt cu cuvânt și gest cu gest și mișcare cu mișcare (mișcarea scenică: Fatma Mohamed), cu aparițiile cele mai stilizate și cele mai realiste în același timp, ceea ce nu este, cum s-ar zice, tocmai „de colea”. O construcție virtuală într-una material-imaterială cum e decorul cel simplu.

Celebra statuie a *Comandorului* este în această reprezentare un actor (Alin Teglaș) învăluit complet, care asistă cu spatele la multiplele scene de seducție și prefăcătorie ale lui Don Juan, precum și la încercările, eșuate, de moralizare a sa de către Sganarelle, un personaj de o umanitate izbitoare, opus uman-inumanului său stăpân. (Căci acesta mi s-a părut „motorul” spectacolului: conflictul înăbușit între morală lui Sganarelle și amoralitatea integrală a stăpânului său.) Și după ce dă câteva semne de viață, înspăimântându-l mediu pe seducătorul infatigabil, se retrage pentru a-și face apariția în final, când, printr-o îmbrățișare, îl trimite pe acesta acolo unde îi este locul. De notat că vestimentația Comandorului (costume: Judit Dobre-Kóthay) este identică aceleia a lui Don Juan, astfel încât îmbrățișarea pare una între doi gemeni, cu atât mai mult cu cât regia a cultivat și asemănarea lor fizică. Întins pe catafalcul care prelungise tot restul spectacolului soclul statuii, spre public, Don Juan apare într-o splendidă și sugestivă proiecție pe peretele de fundal, îndepărtându-se printr-o vie semisălbatică sau printre niște arbuști scunzi, spre o zare care în cele din urmă îl va înghiți. Faptul că Sganarelle, moralistul și nemulțumitul din atâtea scene ale spectacolului, deschide o ușă chiar în peretele-ecran pentru a trece dincolo, apărând apoi, într-o ultimă încercare, disperată și sortită eșecului, de a-l ajunge și a-l reține pe stăpânul său, cu toate ticăloșiile sale, mărește poezia acestui final neașteptat dar absolut în logica spirituală a ceea ce s-a întâmplat înainte. El, care a fost un fel de oglindă, de ecran al lui Don Juan, își pierde, prin dispariția stăpânului său, rațiunea de a fi, tocmai ceea ce continuă nemulțumire față de comportarea dincolo de morală a acestuia.

Spectacolul Teatrului din Ploiești a avut loc pe scena Odeonului, acolo unde nu demult am văzut o premieră cu un alt *Don Juan*, o piesă modernă, de Leonid Juhovički, intitulată *Ultima femeie a senorului Juan*, regizată de Vladimir Granov și avându-i ca protagoniști pe Florin Zamfirescu, într-un Don Juan bătrân și hăituit atât de frații Elvirei, cât și de soția sa însăși, dar mai ales de trecutul său, obosit de toate și dezabuzat. Roluri interesante au mai avut Irina Mazanitis (*Elvira*), Muger Arvunescu (*Don Carlos*), Katia Pascariu (*Conchita*), Mircea Constantinescu (*Hangiul*), Ionel Mihăilescu (*Executorul*). Ar mai lipsi – observa în pauza spectacolului ploieșteano-bucureștean-sfântugheorghean Muger Arvunescu – *Don Juan sau pasiunea pentru geometrie* a lui Max Frisch și am avea o trilogie. Dar dacă punem la socoteală și *Don Juan în Soho* de Patrick Marber, care urmează, în condițiile vitrege ale vremurilor noastre, toată povestea personajelor molierești, jucată de actorii Naționalului clujean plus câțiva sibieni, tot „naționali” și ei, sub bagheta lui Andrei Șerban, atunci trilogia s-ar transforma în tetralogie. Ca să nu mai spun că

pasiunea pentru geometrie din cealaltă piesă subzistă, în mod subtil, în această construcție regizorală și actoricească. Care rămâne pilonul combinației, fie că e vorba de o trilogie, fie de o tetralogie, fie chiar mai mult. Spectacolul lui Bocsárdi László este, în fond, unul în care teatrul triumfă și asupra experimentelor și asupra lipsei de suflet a multor întruchipări pe scene, e spectacolul cel mai uman și mai artistic pe care l-am văzut, de la *Ványa Bácsi* încoace și poate și de până atunci. Calități pe care aș fi nedrept dacă nu aș recunoaște că i le dau apariția de mare candoare comică precum aceea a Adei Simionică sau tot candoarea, în altă gamă, a personajului întruchipat de Nicolae Urs (tatăl ipochimenului central), sau apariția comică irezistibilă a lui Ilie Gâlea și, pe spații mai reduse, fiecare dintre actorii din acest spectacol.

Cu alte cuvinte, cel mai bun spectacol al anului 2007 sunt mai multe. Dintre ele nu poate lipsi, decât dacă răspunsul este dat cu rea-voință, *Don Juan*-ul lui Bocsárdi László, Marius Stănescu, Pálffy Tibor et comp.

Teatrul Municipal „Toma Caragiu“ – Don Juan de Molière. Regia: Bocsárdi László. Decoruri: Bartha József. Costume: Judit Dobre-Kóthay. Muzica originală: Könczei Árpád. Cu: Marius Stănescu (*Don Juan*); Pálffy Tibor (*Sganarelle*); Adrian Ancuța (*Guzman*); Mihai Calotă (*Don Carlos*); Dragoș Câmpan (*Don Alonso*); Nicolae Urs (*Don Luis*); Ioan Coman (*Un cerșetor*); Tudor Smoleanu (*Pierrot*); Ilie Gâlea (*Dimanche*); Oxana Moravec (*Elvira*); Ada Simionică (*Charlotte*); Elena Popa (*Mathurine*); Alin Teglaș (*Spectrul*); 6 femei: Roxana Ivanciu, Lorena Ciubotaru, Florica Dinicu, Cristina Moldoveanu, Otilia Pătrașcu, Izabela Iacupovici. Data premierei: 28 septembrie 2007.

